

GORENJSKE

LETNO XIII. ST. 106 GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO SOBOTA, 10. SEPTENBRA 1960

Dan mornarice

Danes, 10. septembra, praznuje vsi naši pomorščaki na vojnih in trgovskih ladjah že osemnajsto obletnico rojstva jugoslovenske vojne mornarice. Skupno s pomorščaki praznujejo ta dan tudi vse delavci po naših ladjedelnicah, gojeni pomorskih šol in prebivalstvo ob našem Jadranu sploh, ki je živiljenjsko povezano z morem in mornarico.

Tradicije našega pomorstva so sledila tako stare kot zgodovina izvajanja ljudi ob morju. Zato ni čudno, da so bili črnogorski mornarji med prvimi pionirji ruske flote. Naučna šola v Perastu je bila zabeležena že pred 400 leti. Tudi pomorska šola v Kotoru je lani slavila 110 let obstoja in je bila ob tej priložnosti preurejena v višjo pomorsko šolo.

Glavni vzpon pa beleži naše pomorstvo v zadnjem obdobju in se uvršča kot vse močnejši obrambni in gospodarski činitelji nove socialistične družbe. Vojna mornarica je danes opremljena s sodobno tehniko in sprejema v svoje vrste nove in nove plovne objekte. Trgovska mornarica je že prekorčila pol milijona ton nosilnosti, kar je za naše mlado pomorstvo velik uspeh. Naše ladjedelnštvo se uveljavlja v širokem svetu in sprejema naročila za razne dežele.

Poleg številnih šol in ustanov našem morju in mornarstvu imamo danes že celo Ladjedelniki institut in druge ustanove, ki vnotro in načrtno uvrščajo naše morje v sestavni del našega bogaštva, v skupni in neločljivi del naše domovine.

Zato se praznovanje naših mornarjev pridružujejo vsi državljanji s ponosom na preteklost in jasno perspektivo v prihodnje.

Miha Marinko - junak socialističnega dela

Te dni je predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko slaval rojstni dan in 40-letnico revolucionarnega dela. V imenu predsednika republike Tita ga je ob tej priložnosti odlikoval z Redom junaka socialističnega dela podpredsednik Izvršnega sveta Aleksander Ranković.

ZIVLJENJSKA POT SAVLJENCA

Tovariš Miha Marinko se je rodil 8. septembra 1900 v Knezdolu nad Trbovljami. Kot nezakonski sin služkinje je že s tri najstimi leti moral na delo v steklarino, čez dve leti pa v rudnik, kjer se je pridružil revolucionarnemu delavskemu gibanju, leta 1919 postal član SKOJ in se udejstvoval v kulturno-prosvetnih društvih. Po odslužitvi dveletnega vojaškega roka se je leta 1923 vrnil v Zagorje in bil sprejet v članstvo Komunistične partije Jugoslavije.

Zaradi akcije proti »Orjuni« je bil mesec dni zaprt, nato pa je emigriral v Francijo. Tam je delal v rudnikih. Bil je predstavnik jugoslovenskih emigrantov v sindikatu ruderjev in funkcionar jugoslovenske sekcije Komunistične partije Francije. Leta 1931 je odšel v Berlin in nato v Moskvo, kjer je obiskoval višjo partijsko šolo, leta 1933 pa se je vrnil v domovino. Bil je instruktor Centralnega komiteja KPJ v Pokrajinskem komiteju za Slovenijo, nato sekretar Pokrajinskoga komiteja.

Leta 1934 ga je policija v Ljubljani arétrala in po dveh mesecih preiskave konfinirala v Trbovljah. Tam se je preživiljal s skromnim zaslужkom na javnih delih. Na IV. konferenci KPJ

akcije v revirjih. Kot podpisnik proglaša za ustanovitev Neodvisne delavske stranke je bil leta 1935 zopet arêtiran, izpuščen in ponovno arêtiran, odpeljan v Zagreb, mučen in po dveh mesecih zapora na procesu v Beogradu zaradi pomanjkanja dokazov oktobra 1936 oproščen.

Na Ustanovnem kongresu KP Slovenije 17. in 18. aprila 1937 na Cebinovem nad Trbovljami je bil izbran v Centralni komite KP Slovenije. Nato je ilegalno vodil skupino ruderjev v pomoč španskim protifašistom, a ga je partijsko vodstvo iz Pariza poslalo nazaj v Slovenijo. Po vrnitvi je bil zopet arêtiran in konfirman v Braslovčah. Uspel je spodbiti zakonitost odločbe o konfiscaciji in se po dveh mesecih vrnil v Trbovlje.

Klub policijskim šikanam in kaznim je legalno vztrajal v Trbovljah do konca leta 1939 ko je organiziral in vodil devetnevno stavko. Tedaj se je umaknil v ilegal, delal v Zvezki slovenskega delovnega ljudstva, bil nato instruktor CK KPJ pri CK KP Hrvatske do julija 1940, zaprt dva meseca in izročen ljubljansku

ski policiji, ki ga je komunala v Brusnicah pri Novem mestu, od koder je ponovno pobegnil v Zagreb in bil kot instruktor CK KPJ poslan v Bosno. Od tam je januarja 1941 odšel v Ljubljano, kjer je urejal »Ljudsko Pravico« in sodeloval v ožjem vodstvu KPS in bil kot tak eden izmed vodilnih organizatorjev NOB.

Na partijski konferenci 1. julija 1941 je imel referat o kadrih, julija je postal politkomisar Glavnega poveljstva partizanskih čet in v težavnih pogojih mesec dni organiziral NOB na Stajerskem. Septembra je šel na posvetovanje Vrhovnega štaba v Stolice, zatem je vodil akcijo na Bučko, decembra 1941 arêtiran in obsojen na 30 let. V ječi Castell Franco v Italiji je vodil organizacijo KP in Osvobodilne fronte, konec leta 1943 je pobegnil in prišel na osvobojeno ozemlje v Sloveniji. Nato je politično delal na Primorskem in v Trstu. Konec leta 1944 je bil poslan v Makedonijo, nato je delal v CK KPJ, 15. junija 1946 je postal predsednik Narodne vlade Slovenije, sekretar CK KPS in Izvršnega odbora Osvobodilne fronte.

Sedaj je tovarš Miha Marinko predsednik Ljudske skupščine LRS, član Izvršnega komiteja CK ZKJ, sekretar CK ZKS, predsednik Glavnega odbora SZDL Slovenije, nosilec »Spomenice 1941«, odlikovan z redom narodnega heroja in drugimi odlikovanji.

O BRAZI IN POJAVI

UMAZANE ROKE

Kaj boš, ko boš velik?

To so zelo priljubljene igre za predšolske otroke. Včasih se odločijo, da bodo zdravni, drugi ſoferji — kakrsne so pač okoličine in priložnosti.

Vendar je to uprašanje zelo resno in težavno za mnoge starše, katerih otroci obiskejo razne šole, ko se morajo odločiti za ta ali drugi poklic. Seveda morajo pri tem reči svojo odločilno besedo sami prizadeti — otroci, učenci, ki na razpotju poklica kljub današnjim strokovnim službam in nasvetom čestokrat z maložitostjo in celo z nezaupanjem sprejmejo eno ali drugo.

Kdaj in za kaj se je Dušan odločil — o tem nihče v naselju ni govoril. Dušan je tudi sicer marljiv in priden fant: zjutraj preden je odšel v solo, že zmeraj prinesel domov mleko in kruh, včasih celo meso, potem si je pripravil knjige, znova pregledal naloge, potlej pa urnih nog v tesnih blačah odšel v šolo.

Ce so morda že pred časom govorili doma o Dušanovem šolanju, če je morda tudi on sam o tem kramljal s sošolci in sovrači, ni znano. Končno ni to niti najmanj važno. Važno je to, kako so o tem ondan govorili otroci na dvorišču.

»Vaš Dušan bo zidar. Samo kamenje bo prenašal, ves bo umazan od malte in blata. Fejl!« Tako je dejal sosedov šestletnega Milan Dušanovi sestrične starosti, ko sta se igrala na dvorišču.

»Ni res! Grdo govorиш. Saj ne bo umazan,« se je budo užela branila Verica. Potem je nekaj časa nepremično držala ročico ob lončkah in kuhalnicah, ki so bile razmetane po pesku in se zastrelala v bližnji grm.

»Nič ni res!« je nenadoma spet vzkljiknila prav, ko je Milan že pozabil, o čem je bila zadnja beseda.

»Ni res, da bo naš Dušan umazan! Tudi že bo zidar ne bo umazan. Tudi zidariji imajo vodo. Umijejo si roke zmeraj, ko končajo z delom. Videla sem zidarije, ko so delali most. Tam so imeli velik sod vode in so se umivali.«

»Zidariji so zmeraj umazani,« je trdrovato vztrajal Milan. »Jaz že ne bom zidar. So mi rekli doma, ves! Bom veliko več kot Dušan. Slikar bom. Ali pa bom hišar? Inženir bom, ves Verica!« je dejal končno in poskočil iz peska, da se mu je tovornjak s prikolico kar prekopčnil.

Verica ga je zrla že zmeraj užaljena. Prav zato je še dodal: »Glavno je, da bom več kot zidar, roke bom imel čiste in lepe.«

Prepir se je še nadaljeval. Verica je z odkritoščno in pošteno otroško dušo vztrajno branila Dušana, če da tudi zidari ne bo hodil okrog umazan, da bo imel milo in brisačo lahko kar s seboj itd. Milan pa je prav tako trmasto trdil, da so zidariji samo tisti ki nimajo denarja za šolanje, tisti, ki so manj učeni in imajo za to strgane blače in umazane roke.

V tem prepiru sta se razšla. Verica je celo domov prisla objekana in spraševala, če je res, da bo moral biti Dušan umazan in grd.

Toda od kje je na Milana prišla beseda o umazanih in čistih rokah? Tako podcenjevanje fizičnega dela vsekakor ni zraslo v njegovih glavi.

K. M.

IZHAJA OD OKTOBARA 1947 KOT TEDNIK
S 1. JANUARJEM 1956 KOT POLTEDNIK
OD 1. JAN. 1960 IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO
IZDAJA CP »GORENJSKI TISK« V KRANJU

UREUJE UREDNIŠKI ODBOR
GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNICK
TELEF.: UREDNIŠTVO 24-75 in 21-96, UPRAVA 26-60
TEK. RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU
807-70-135 — IZHAJA OB PONEDELJKIH, SREDAJ,
IN SOBOTAH — LETNA NAROCNINA 300,
MESTCNA 75, POSAMEZNA ST. 10 DIN

Iz posveta predstnikov DT pred
Mesecem tehnik

Strokovnjaki v aktivno delo

Nove organizacije DIT tudi v Škofiji Leki in Tržiču

Kranj, 9. septembra. — Včeraj popoldan je bil v Klubu gospodarstvenikov v Kranju važen posvet, ki ga je sklical občinski društvo inženirjev in tehnikov občine Kranj. Posvetu so se udeležili tudi predstavniki ostalih društev inženirjev in tehnikov (DIT) iz Gorenjske, predstavniki osnovnih organizacij Ljudske tehnike Kranj in predstavniki ObLO ter predstavniki političnih in družbenih organizacij.

Na posvetovanju so se pogovorili o programu dela in še poslovni sodelovanju med organizacijami Ljudske tehnike in društvu inženirjev in tehnikov v sklopu obsežnih priprav za »Mesec tehnik«, ki bo od 15. oktobra do 15. novembra.

V razpravo so posegli številni udeleženci. Predsednik sekretariata Zveze inženirjev in tehnikov LR Slovenije ing. Pavel Žaucer je med drugim poudaril, da v dobi tehnik in avtomatizacije ni mogoče razvijati gospodarstva brez sodelovanja strokovnih kadrov, ki morajo biti nosilci tehničnega napredka. Zato je v občinah potrebovno organizirano smotreno izkoristiti strokovno znanje in pripravljenost za delo tistih maloštevnih strokovnjakov, ki so že na razpolago ter ustvariti ugodne pogoje za prлив novega strokovnega kadra. Občinska društva

Na področju Gorenjske obstajajo občinska vodstva DIT v Radovljici, Kranju in na Jesenicah. Ko so sestavljali program dela, so med drugim predlagali naj bi se do »Meseca tehnik« ustanovilo DIT tudi v občini Škofja Loka in Tržiču. Zatem pa naj bi ustanovili še Okrajni odbor DIT. Da bi se delo v času »Meseca tehnik« kar najbolj smotreno razvijalo in da bi bila med občinskimi odbori boljše sodelovanje in enoten okrajni program dela, so izvolili tudi enoten okrajni štab — koordinacijski organ, ki bo deloval do ustanovitve Okrajnega odbora inženirjev in tehnikov.

Da bi bil letošnji »Mesec tehnik« kar najbolj uspešen in da bi dosegel svoj namen, bodo v tej akciji sodelovala strokovna društva, Centralna tehnička knjižnica, strokovne in tudi druge šole, organizacije SZDL, sindikalne in drugi organizacije itd. Govorili so še o prepotrebeni gradnji »Domu ljudske tehnike« v Kranju, o vlogi organizacij DIT v prihodnjih letih in o drugih problemih in nalogah te organizacije.

-an

Pred plenom ObK LMS

Kranj — Pred bližajočim se plenom Občinskega komiteja LMS Kranj ima nedvomno največ priprav Komisija za vas. — Pred kratkim je poslala vsem vaškim in terenskim aktivom anketo, ki naj bi prikazala gotove pomanjkljivosti v delu vaške mladine. Prav sedaj pa so aktivi dobili tudi posebno vprašalno polo, po kateri bodo morali odgovoriti kar na 84 vprašanj. Razen tega bodo člani komisije, skupno z nadzornim komisijo, obiskali vse vodstva aktivov in se z njimi direktno govorili o vsem, kar jih bo zanimalo. Z izprimimi podatki bodo gradivo za plenom lahko temeljito pripravili, hkrati pa bo to tudi dejanski prikaz dosednjega dela.

Tovariš Kardelj na Jesenicah

Jesenice, 9. septembra

Danes dopoldne je obiskal jeseniško železarno podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, ki so ga spremljali Zvezni sekretar za blagovni promet dr. Marjan Breclj, podpredsednik republiškega sveta Slovenije Viktor Avbelj, predsednik OLO Kranj Vinko Hafner in predsednik ObLO Jesenice Franc Treven. Gosje so na Jesenicah razgovarjali s temkajnimi predstavniki Železarse o proizvodnji in o rekonstrukciji.

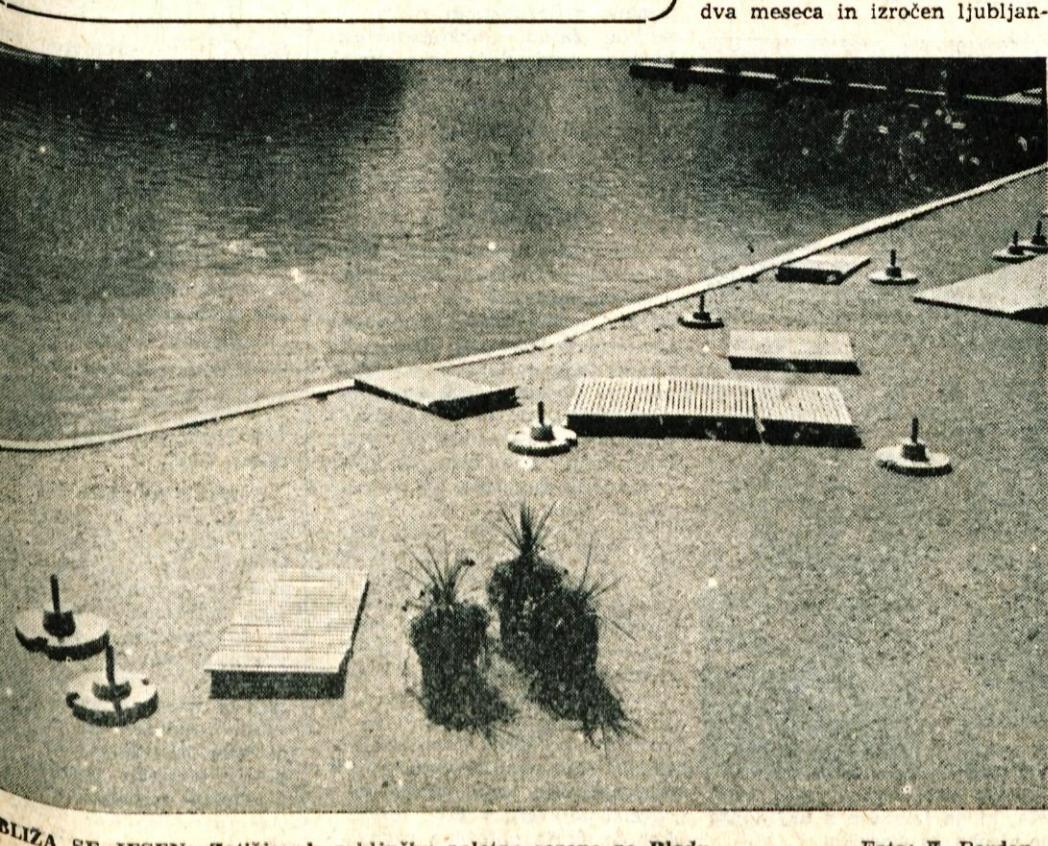

Foto: F. Perdan

Dve iz Dražgoš

TREBA BO PRIJETI ZA DELO

Občinski komite LMS Železniki je letos ustanovil tri vaške mladinske aktive, in sicer v Selcah, na Martinj vrhu in v Dražgošah. Napačna bi bila tr-

ZANIMANJE ZA PROMETNO VZGOJO

Zabnica — Ob zaključku leta je bilo na osnovni šoli v Zabnici 150 učencev. Omembre vredno na tej šoli je izredno zanimanje za pouk o prometni vzgoji in varnosti na cesti. Izpit za prometno značko II. in III. razreda je uspešno opravilo 149 kandidatov, to se pravi vsi učenci razen enega. Letos bodo s poukom o prometni vzgoji in varnosti na cesti nadaljevali.

NOVO TRGOVSKO POSLOPJE

Skofja Loka

Poleg nove avtobusne postaje v Skofji Loki gradi trgovsko podjetje Železnina svoje novo trgovsko in upravno poslopie. Dela pri gradnji gredo že h koncu in je treba stavbo v notranjih prostorih že primerno opremiti, medtem ko je zunaj že končana. Tako se bodo že letos preselili v nove prostore in se bo staremu v Skofji Loki pripravila spet nova sodobna trgovska hiša.

DIJAŠKI DOM BO KMALU KONČAN

Skofja Loka

Pisali smo že, da je ob koncu šolskega leta v Skofji Loki pogorel del Dijaškega doma. Sredaj je bila le, da so takrat dijaški odšli že domov in da pri tem ni bilo nobene nesreče. Dom so seveda začeli takoj popravljati in kaže, da bo končan že prihodnjem mesecu, takoj da bo dovolj prostora za vse dijaše, ki so se sedaj stisnili v ostali dve stavbi ali pa stanujejo kje druge.

TEČAJ ZA VOZNIKE — MOPEDISTE

Kranj — Člani Avto-moto društva v Kranju so tudi letos poskrbili, da je bila mladina, ki je letovala na Verudici pri Puši, deležna vzgoje za voznike — mopediste. Tečaj je obiskovalo okoli 100 učencev, mladincev in mladink, izpit za mopediste pa je uspešno opravilo 31 slušateljev.

Ham v nedeljo?

Zgornji Brniki — Jutri, 11. septembra, otvarja Prostovoljno gasilsko društvo Zg. Brniki POŽARNI BAZEN. Ob 13.50 bo sektorski spred pred požarnim bazenom, ob 14. uri govor o zgodovini društva, ob 14.15 pa mokre vaje domačega društva in črpanje iz požarnega bazena. Nato bo sledila velika vrtna veselica s kegljanjem za dobitke in strelnjanjem z zračno puško. Za razvedrilo bodo igrali Veseli gorenjski fantje. Sodelovala bo tudi cerkljanska godba na pihala.

Skofja Loka — Gostisce Cnrogob pri Skofji Loki pridev v nedeljo s pričetkom ob 15. uri vrtno zabavo s plesom. Zabavali jih bodo »Domaci fantje«.

Kranj — V nedeljo s pričetkom ob 16. uri bodo na stadijonu Mladosti v Stražišču mednarodne speedway dirke. Dopoldne ob 9. uri bo prav tako na igrišču Mladosti prvenstvena tekma ženske republike rokometne lige med domačo Mladostjo in Partizanom iz Črnomlja. Ob 10. uri pa bo republiška moška rokometna tekma med Mladostjo in Olimpijo iz Ljubljane.

Golnik — Danes ob 16. uri bo prvenstvena tekma ženske republike lige med domačim Storžičem in Partizanom iz Črnomlja.

Zavrnica — Jutri bo v primeru lepega vremena mladinski orientacijski pohod za Milovanovičev memorial na Zavrnico. Danes ob 18. uri bo otvoritev tabora, ob 20. uri predavanje o Trisu, zatem pa taborni ogenj. V nedeljo dopoldne bo komemoracija pred Milovanovičevim spomenikom, nato start ekipa, popoldne ob 17. uri pa razglasitev rezultatov in zaključek.

ditev, da je bila mladina dosegan neaktivna, resnica je v tem, da se zaradi odhajanja starejših mladincov v dolino zaradi zaposlitve v industrijskih centrih, mladji ljudje niso takoj znašli.

— V novoustanovljenih aktivih upajo, da bodo z načrtnim vzgojnimi, političnimi, zabavnimi in kulturnim delom pričeli v jesenskih in nadaljevali v zimskih dneh. Naj povemo še to, da ima mladina v Dražgošah svoj televizor, to je prvi društveni televizor v Selški dolini.

LASTEN OBRAT TOVARNE »NIKO«

V tovarni »Niko« v Železnikih je na enomesecni praksi 13 Dražgoščanov. Le-ti bodo v kratek pričeli samostojno delati v novem obratu te tovarne, ki ga bodo odprli na osnovni šoli v Dražgošah. Šola v Dražgošah je dokaj velika in zato ne potrebuje vseh prostorov zase. S tem bo delno rešen tudi problem stanovalničke stiske delavcev v Železnikih.

UPRAVIČENA NEZADO-VOLJNOST

Boh. Bistrica — Republiška cesta 3. reda Bled-Bohinj je nedvomno ena najbolj prometnih cest med poletno turistično sezono. Pred približno letom dni so večji del ceste modernizirali, zgradili nov most pri Bohinjski Bistrici itd., precejšen odsek ceste od Soteske in naprej proti Bohinjski Beli ter skozi naselje Bohinjske Bele pa je že do danes stal neurejen. Prebivalci Bohinjske Bele so upravičeni nezadovoljni, ker dela potekajo tako počasi in nesmotorno. — Žedavno je bil pripravljen na ževeljno postavi ves material za asfaltiranje in ker cesta ni bila urejena, so vsega spet odpeljali drugam. Tudi same meritve in druge priprave so potekale zelo dolgo, medtem ko se s težaskimi deli zlepa ni pričelo resno. Tako so morali vaspanti še vse poletje, ko je bil promet največji, na debelo požirati cestni prah. Le kdaj bo cesta dokončno urejena, če bo šlo tako naprej?

-jb

Žedeli smo...

● V občini Železniki imajo sedaj 15 osnovnih organizacij SZDL. Na zadnji seji občinskega odbora SZDL pa so govorili o združitvi osnovnih organizacij v Dolenj vasi in v Selcah, k Martinj vrhu pa naj bi se priključila Ojstri vrh in Jesenovec.

● V podjetju »Kamnik« v Kamniku bodo ob desetletnici delavskoga samoupravljanja izdelati svoje glasilo »Naše delo«.

● Dela pri rekonstrukciji podjetja LIP Češnjica počasi, vendar zanesljivo napredujejo. Če bo ugodno jesensko vreme, predvidevajo, da bodo novi rekonstruirani obrati podjetja še letos pod streho.

● Na gimnaziji v Kamniku se je v novem šolskem letu vpisalo v 6 oddelkov 158 dijakov.

● V občini Železniki je osem osnovnih mladinskih organizacij, in sicer: 3 industrijski aktivni, 4 vaški in 1 šolski. Skupno je vključenih v organizacije 355 mladincev in mladink. V kratkem bodo ustanovili tudi mla-

dinški organizaciji na Bukovici in na Sorici.

● V kamniški Mestni hranilnici je bila namesto umrela Alojza Bizjaka postavljena za vršilca dolžnosti ravnateljica Marija Grašekova, za blagajnico Turističnega društva pa je bil izvoljen Peter Klavčič.

● Tudi letos so jeseniški taborniki postavili svoje platnene hišice, pod katerimi je v treh izmenah preživelilo okoli 200 tabornikov. Postavljenih imajo okoli 40 šotorov, in sicer v Ankaranu in Kopru.

● V gorenjskem industrijskem bazenu je zaposlenih v čeljarski panogi okoli 3000 ljudi, če upoštevamo število zaposlenih v tovarnah Plapika v Kranju, Peko v Tržiču, Alpina v Zireh, Alka v Dupljah in še v nekaterih manjših obratih. — Če dodamo še prodajno osebje, ki je zaposleno širom po Jugoslaviji in ki skrbi za prodajo izdelkov teh tovarn, potem se dvigne število na okoli 4000.

● Delovni kolektiv jeseniškega Avto-servisa ima vsak dan obilico posla, ki ga izvršuje z največjim uspehom. To potrjuje tudi rezultat polletnega plana, ki je visoko prekoračen

Uspeh preventive

Približno pred enim letom sem bil priča naslednji anekdot: Kranjski gasilci — poklicni in prostovoljni — so imeli vajo v Stražišču. Poklicna četa je že »pogasila«, ko so prostovoljci še vedno iskalni »hidrant«. Jedro anekdot je, da je moral poklicna četa gasilcev na kraj, kjer so imeli vajo, iz Kraja, medtem, ko so bili prostovoljci domačini.

Morda je bila prav ta anekdot povod, da sem se v sredo zaustavil pred jeseniškim gasilskim domom. Pozornost mi je vzbudil napis ob vhodnih vratih »dežurna služba«. Brez premišljanja sem vstopil in se kaj hitro zaplehal v pogovor z dežurnim gasilcem Jožetom Kuraltom.

Prvo moje vprašanje je verjetno za marsikoga nenačadno, vendar bo odgovor to-

variša Joža na to vprašanje vsakomur razumljiv.

»Kako kaže z vašim delom letos? Boste presegli letni plan oziroma prekoračili lanške rezultate?«

»Rezultati naših letošnjih akcij, ki jih je bilo po štetvili 19, kažejo, da bomo letošnji plan, v primerjavi z leti, visoko presegli. Večina požarov je bila že v kali zadušenih, s čemer smo preprečili večje škodljive rezultate.«

»Morda je bila prav ta anekdot povod, da sem se v sredo zaustavil pred jeseniškim gasilskim domom. Pozornost mi je vzbudil napis ob vhodnih vratih »dežurna služba«. Brez premišljanja sem vstopil in se kaj hitro zaplehal v pogovor z dežurnim gasilcem Jožetom Kuraltom.

Prvo moje vprašanje je verjetno za marsikoga nenačadno, vendar bo odgovor to-

variša Joža na to vprašanje vsakomur razumljiv.

imamo na Jesenicah že od 1. januarja 1959. Žal je desetina na le papirju, ker nas je poklicheni gasilci le šest. To je premalo in si našega dela brez jeseniških prostovoljnih gasilcev sploh ne bi mogli zamisliti. Kljub temu pa, da smo vsi precej raztreseni po Jesenicah, nekatere so celo iz Javornika, smo najmanj v petih minutah nared (pogostoma tudi v treh) in že pri gašenju požara.

Letošnje uspešne rezultate pa moramo predvsem prispeti naši preventivni dejavnosti. S poučevanjem vseh občanov, kako je treba postopati, brž ko se počažejo prve iskre, smo letos preprečili že velike škode in praktično še nismo imeli opravka z večjimi požari, razen dveh gozdnih. Naši uspehi pa bi bili brži ko ne še večji, če bi

imeli več tehničnih pripomočkov, delovnih prostorov in če bi naša desetina res štela deset mož.«

n.v.

Jožet Kuralt

Uspešno delovanje

Visoko — Na zadnji seji osnovne organizacije LMS Visoko so pregledali in ocenili dosedanje delo. — Delovanje tamkajšnje mladine je lahko za vzgled maršikateri mladinski organizaciji na Gorenjskem, za kar ima nemalo zasluga celotni 10-članski sekretariat aktivna. Le-ta je imel v letošnjem letu 9 sej, se stankov celotnega kolektiva pa sedem. V organizacijo je vključenih kar 73 mladincev in mladink. Plan dela, ki so ga sestavili spomladni, so dokaj redno izpolnjevali. Na prostovoljnih delovnih akcijah je sodelovalo 6

mladincev, in sicer dva na zvezni in lokalni. Veliko je zanimalje za kulturno-prosvetno delo in šport. V TVD Partizan je zbranih kar 100 članov. Imeli so 12 športnih prireditve. Veliko je bilo torej narejenega, še večje uspehe pa bi prav gotovo lahko dosegli, če bi bili tesneje povezani z ostalimi političnimi organizacijami na vasi. —an

Nov počitniški dom

Cerkle — Delovni kolektiv tesarskega podjetja »Tesar« iz Izanske ceste v Ljubljani je letos zgradil na Križki planini

pod Krvavcem, izredno lep in okusno izdelan počitniški dom, ki so mu dali ime »Koča pri suhi smreki«. To ime zato, ker dom v resnici stoji ob veliki suhi smreki. Na področju Krvavca je to eden najlepših počitniških domov. Dom ima dve spalnici, dnevno sobo, kuhinjo, shrambo, v zgornjem delu pa še skupno ležišče za 20 oseb. Ves gradbeni material so pripeljali na električni napeljavi. Najbolj so uspele prireditve v strelijanju posameznikov in tudi ekip, ki se jih je udeležilo 124 tekmovalcev. Na nogometnem brzoturniriju so zmagali nogometnaši »Titana« pred »Stolom«

V Smarci pri Kamniku je v ponedeljek, 5. septembra zjutra, med nevihto strela udarila v hišo v središču vasi. Porušila je dimnik in napravila veliko razdejanje po hiši, zlasti na električni napeljavi.

Na Rudniku, znani partizanski vasi pri Kamniku, bodo dne 18. septembra slovensko odprt vodovod, ki so ga s prostovoljnimi delom pomagali zgraditi učenci Lesnoindustrijske šole iz Ljubljane in dijaki kamniške gimnazije.

Ljubljansko transportno podjetje je z novim šolskim letom uvelodlo vožnjo šolskega avtobusa skozi Tuhinjsko dolino. Avtobus vozi do Motnikov v prihajajo v Kamenki ob 7.40 uri, odhaja pa ob 13.30. V kamniške šole se vozi 40 dijakov iz Tuhinjske doline.

jati, lahko uredila na drugačen način, zlasti še zato, ker bi ji podjetje Sadje Kranj takje izjemne večje pojave kala, tudi priznalo. Obsojena je bila na tri mesece zapora pogojo za dotedvih let pod nadaljnjiim pogojem, da bo v roku 10 mesecev po pravomočnosti sodbe vplavalna neupravičeno pridobljeni znesek 65.430 din v proračun. — Plačati bo morala tudi strošek kazenskega postopka in povprečino v znesku 2000 din.

Priznanje za prizadevanja

Kranj — Na predlog Svete za notr. zadeve OLO Kranj je bila letos ustanovljena Komisija za prometno varnost, ki je takoj po formiraju pokazala izreden uspeh in napredtek pri reševanju varnostnih ukrepov in varnosti na cesti sploh. Kmalu za tem so bile po vseh občinah ustanovljene tudi občinske komisije. Le-te so takoj pričele z delom. Uspehi posameznih komisij so različni, nedvomno pa so dosegli najdelavnješevje v Kranju, na Jesenicah, v Radovljici in Skofji Loki.

Komisija za prometno varnost in vzgojo v prometu pri OLO Kranj je na svoji seji sklenila, da bo podelila lepo pismeno priznanje vsem tistim šolam po Gorenjskem, ki so pokazale v času preveč akcije pod naslovom »Na cesti nisi sam največ uspehov in prizadevanj. Predlog za pohvale, bodi izoljena priznanja, bodo izdelane občinske komisije za prometno varnost.«

Delovni kolektiv jeseniškega Avto-servisa ima vsak dan obilico posla, ki ga izvršuje z največjim uspehom. To potrjuje tudi rezultat polletnega plana, ki je visoko prekoračen

Mali obmejni promet med Avstrijo in Jugoslavijo

Z željo in v prepričanju, da bo prispevalo k nadaljnemu izboljšanju odnosov med obema državama, sta vladu Federativne ljudske republike Jugoslavije in Avstrijska zvezna vlada dne 19. marca 1953 sklenili sporazum o nepremičninah avstrijskih dvoLASTNIKOV na jugoslovanskem obmejnem področju. Da bi promet med obmejnima conama olajšali, tako kot ustreza potrebam obmejnega prebivalstva, sta Vlada Federativne ljudske republike Jugoslavije in Avstrijska zvezna vlada hkrati sklenili tudi sporazum o ureditvi malega obmejnega prometa med Federativno LR Jugoslavijo in Republiko Avstrijo. Vendar je ta sporazum veljal samo za avstrijske in jugoslovanske dvoLASTNIKE oziroma uživalce nepremičnih onstran državne meje.

Da bi odnose med Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in Republiko Avstrijo še nadalje utrdili, je bil ob priloznosti obiska avstrijskega zunanjega ministra dr. Bruna Kreyskoga v Beogradu dne 18. marca 1960 sklenjen naslednji

DODATNI SPORAZUM
med Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in Republiko Avstrijo o ureditvi malega obmejnega prometa od 19. marca 1953

1. člen
1. Obmejna cona je v smislu dodatnega sporazuma obmejno območje, ki je odrejeno v prilogi 1. Sporazuma o ureditvi malega obmejnega prometa od 19. marca 1953.

2. Teritorialne spremembe obdin ali katastrskih občin ne vplivajo na obseg obmejnih con, ki so odrejene z odstavkom 1.

2. člen
1. Jugoslovanski in avstrijski državljanji, ki stalno bivajo v eni izmed obmejnih con, smejo po določilih tega sporazuma potovati širikrat mesečno preko državne meje in se vsakokrat zadržati v sosedni obmejni coni najmanj do 60 ur.

2. Mladoletniki do 16 let starosti smejo prestopiti državno mejo samo v spremstvu staršev ali drugih oseb, v katerih stalne obmejne propustnice so vpisani.

3. člen

Za prehod državne meje je po tem sporazumu predvidena stalna obmejna propustnica po prilogi A, ki bo izdana v slovenskem in nemškem jeziku.

4. člen

1. V stalni obmejni propustnici bo navedeno:

- a) osebni lastnikovi podatki;
- b) osebni lastnikov opis in njegova novejša fotografija;
- c) poklic;
- d) območje obmejne cone druge države, kjer je lastniku zadrežanje dovoljeno;
- e) imena mladoletnikov do 16 let, ki smejo prekoračiti državno mejo brez lastnih obmejnih dokumentov;
- f) dovoljeni obmejni prehodi, ki jih po pravilu ne more biti več kot 5.

2. Stalna obmejna propustnica bo veljala največ leto dni in jo je mogoče podaljšati vsakokrat za naslednje leto. Izdana bo po možnosti v 20 dneh.

3. S stalno obmejno propustnico sme imetnik potovati širikrat mesečno preko mejnih prehodov, navedenih v propustnici, in se zadržati pri vsakem prestopu 60 ur na odrejenem sosednjem območju. Državno mejo mora v obe smeri prestopiti preko istega obmejnega prehoda.

4. Enak postopek velja v primerih odvzemna svobode in zadržanja lastnika stalne obmejne propustnice na območju druge države.

5. Enak postopek velja v primerih odvzemna svobode in zadržanja lastnika stalne obmejne propustnice na območju druge države.

5. člen

Prestop državne meje je po tem Sporazumu dovoljen preko obmejnih prehodov, ki so navedeni v prilogi VI Sporazuma o ureditvi malega obmejnega prometa od 19. marca 1953 in prilogi B tega Sporazuma.

6. člen

Za prenos blaga in plačilnih sredstev iz ene obmejne cone v drugo bosta vsaka izmed pogod-

benic uporabljali svoje avtonomne predpise.

7. člen

V prometu med obema obmejnima conama bo vsaka izmed pogodbenic uporabljala v carinskem postopku s prevoznimi sredstvi, kakor tudi za potreben pribor in pogonska sredstva, svoje avtonomne predpise.

8. člen

Stalna Mešana komisija (9. člen) bo proučila vzpostavitev avtobusnih linij v okviru malega obmejnega prometa in v primeru potrebe pripravila ustrezne predloge.

9. člen

1. Da bi se obmejni promet razvil in da bi pravilno uporabljali ta Sporazum in Sporazum o ureditvi malega obmejnega prometa od 19. marca 1953 bo osnovana stalna Mešana komisija. Stalno Mešano komisijo bo sestavljalo šest članov, vsaka izmed pogodbenic bo vanjo imenovala tri člane, pri čemer se bo lahko poslužila tudi strokovnjakov.

2. Komisija bo imela svoje prvo zasedanje mesec dni po tem, ko bo Sporazum začel veljati. Redno bo zasedala enkrat letno, izmenjajoč v eni in drugi državi; mimo tega bodo na zahtevo ene izmed pogodbenic lahko sklicana tudi izredna zasedanja. Obe pogodbenici se bosta pravočasno sporazumeli o času in kraju zasedanja.

3. Komisija bo svoje odločbe sprejemala enoglasno. Če v komisiji ne bi prišlo do soglasja, se je mogoče poslužiti diplomatice.

4. Odločbe komisije dobre veljavijo po izvedenem medsebojnem obvestilu o tem, da so izpolnjeni potrebnii pogoji po notranjih predpisih držav pogodbenic.

5. Komisija ima nalogo, da rešuje vsa vprašanja, ki bi nastala pri tolmačenju in uporabi sporazumov, navedenih v odstavku 1. zlasti v vprašanjih vzpostavitev in oprostitve prometa preko predvidenih obmejnih prehodov; da rešuje vse ostale naloge, ki ji bodo zaupane, in da predlaga spremembe in dopolnitve do sedanjih sporazumov.

10. člen

1. Odredbe členov 9a, 10 kakor tudi odstavkov 1. 2 in 3 člena 14 Sporazuma o ureditvi našega obmejnega prometa od 19. marca 1953 bodo uporabljene po smislu.

2. Vse ostale odredbe Sporazuma, ki so navedene v 1. odstavku bodo uporabljene tudi za ta dodatni Sporazum v kolikor ni zo z njim v nasprotju.

11. člen

1. Za dan, ko bo ta Sporazum začel veljati, se bosta obe vlad dogovorili z izmenjavo not.

2. Ta Sporazum lahko vsaka izmed pogodbenic odpove vsak čas, tako da prenha veljati 6 mesecev po prejemu odpovedi.

POJASNILA

K dodatnemu sporazumu o malem obmejnem prometu med Avstrijo in Jugoslavijo

Obmejno cono ali obmejni pas vtorijo v vsaki državi nekatere vasi tistih občin, ki so naštete v sporazu. Objavljamo seznam teh občin v Avstriji in Jugoslaviji z informativnim zemljevidom.

Stalni prebivalci teh občin imajo pravico do tako imenovanih stalnih obmejnih propustnic, ki se načelno izdajajo za eno leto.

Vse te občine so bile določene že z prvotnim sporazumom o ureditvi našega obmejnega prometa med Avstrijo in Jugoslavijo z dne 19. marca 1953, ki je praktično služil le za dvolastnički promet, v ostalem pa je predvideval mal obmejni promet le v skromnem obsegu (njeni obiski, mejni prehodi za zdravnike, veterinarje in babcice, pomoč ob katastrofah in podobno).

Sporazum o prometu dvolastnikov, ki je bil med Avstrijo in Jugoslavijo podpisan prav tako 19. marca 1953, velja še naprej z vsemi svojimi posebnimi določbami in ugodnostmi za avstrijske in jugoslovanske dvoLASTNIKE oziroma uživalce nepremičnih onstran državne meje. To pomeni, da imajo vsi tisti dvolastniki, ki so do zdaj imeli pravico prehajati čez mejo, goniti živino na pašo, spravljati poljske pridelke, jemati s seboj delovno orodje itd., to pravico tudíže za naprej in sicer po starejših pravilih.

Novost dodatnega sporazuma je v tem, da daje pravico prehajati čez državno mejo pod določenimi pogoji vsem avstrijskim in jugoslovanskim državljanom, ki stalno bivajo v eni izmed obmejnih con, ne glede na to, ali so dvoLASTNIKI ali ni.

Za prehod čez mejo v malem obmejnem prometu so dovoljeni vsi doseženji dvolastnički mejni prehodi po sporazumu iz 1. 1953, dodatni sporazum pa je zdaj dolžil še mejne prehode v želez-

niskem prometu in dva nova prehoda v cestnem prometu. Za prehajanje čez državno mejo v okviru določb dodatnega sporazuma so torej dovoljeni mejni prehodi, ki so navedeni v posebnem seznamu. Vsi našteti mejni prehodi so začrtani.

2. kolek za 250 din in 950 din v gotovini.

Po informacijah, ki smo jih dobili na pristojnem mestu tržaša izstavitev obmejne propustnice 3 do 4 tedne, ker mora biti dokument predložen v vidiranje tudi pristojni oblasti sosednje države.

CARINSKI PREDPISI

v maloobmejnem prometu med Avstrijo in Jugoslavijo

Ker med Avstrijo in Jugoslavijo po sporazumu o malem obmejnem prometu vprašanje carinskih predpisov še ni urejeno, izstavitev obmejne propustnice obrniti na svoje pristojne krajinske urade občinskih ljudskih predpisov karinska določila, ki so predpisana splošno za carinodoborov, kjer dobijo posebena obmejna področja.

Iz Jugoslavije lahko vsak koristnik propustnice nese enkrat mesečno 3500 dinarjev, ostali predmeti pa so podvrženi splošnim carinskim predpisom.

GOSPODARSKE VESTI

• V Vojvodini visokorodna pšenica na 300.000 ha. Kmetijski strokovnjaki Vojvodine so ugotovili, da bodo jeseni lahko posejali v Vojvodini v visokorodno pšenico približno 300.000 ha površin. Da bi to uspešnejše opravili in takoj povečali površine, posejane z visokorodno pšenico, za približno 100.000 ha, so predlagali več praktičnih ukrepov.

• Modernizacija trgovine na Hrvatskem. Do konca leta bo v Zagrebu 21 samoposte stržeških trgovin, medtem ko jih je bilo doslej le 10. Na Reki, v Varazdinu, Sisku, Splitu in drugih hrvatskih mestih so odprli 12 takih prodajalnih in 21 prodajalnih na Hrvatskem so v tem, da mnoge gospodarske organizacije nimajo v svojih skladih dovolj sredstev za nabavo potrebnih opreme in za najvažnejše adaptacije.

• Melioracija Struškega polja. Z melioracijskimi deli, hi bodo predvidoma končana do leta 1962 in za katera bodo znašali stroški 1572 milijonov dinarjev, bodo na tem območju pridobili okoli 2350 ha obdelovalne zemlje. Doslej so dokončali graditev prekopov, ki bo odvajal v Ohridsko jezero vodo iz reke Soteske. Pričeli pa so tudi s poglabljajanjem struge Črnega Drima,

kar bo omogočilo hitrejše odtekjanje vode. Meliorirane površine bodo namenjene predvsem za gojtive industrijskih kultur.

Letošnja predelava sladkorne pese. Tovarne v Crvenki in Zrenjaninu so te dni pričele s predelavo sladkorne pese letošnje letine. Kljub temu, da so bile letos vse sladkorne tovarne obnovljene in razširjene, predvidevajo, da nihova zmogljivost ne bo zadočala in da bo zato treba tudi letošnjo predelavo podaljšati. Da bi se v naslednjih letih ta stiska odpravila, nameravajo, že do leta 1965 dograditi 14 novih sladkorih tovarn, s čimer se bo lahko predelava mnogo bolj nemoteno razvijala.

Povečanje industrijske proizvodnje v Makedoniji. V prvih letih letih 7 mesecih se je industrijska proizvodnja v Makedoniji povečala za 18,9 odstotkov v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta. Največje povečanje je doseglo kovinska industrija, ki je proizvedla za 51 % več blaga, kot je bilo predvideno z letošnjim planom, oziroma za 70 % več kot je bilo prizadeno lani. Veliko povečanje, to je za 26 %, je bilo dosegeno tudi v črni metalurgiji, nadalje v barvasti metalurgiji, gradbeništvu, tobačni industriji in živilski industriji.

Obveščevalec

mali oglasi

PRODAM

Prodam avto Fiat Ballila v dobrem voznem stanju. Na ogled Ljubljanska 21, Kranj -3363

Prodam Jawa 125 ccm, novocene ugodna. Dam tudi na obroke. Cemažar Stanko, Zali log -3377

Prodam parket za sobo. Ponudbe oddati v oglasni oddelek pod »2000« -3379

Enodružinska stanovanjska hiša v Kranju ugodno napredajo. Naslov v oglasnom oddelku -3401

Prodam rabljeno zakonsko spalnico in čevljarski šivalni levočni stroj. Naslov v oglasnom oddelku -3402

Prodam hrastove plohe 5 cm. Srebrnjak, Ljubljanska Štev. 20, Kranj -3403

Prodam večjo količino semena trave mešanice. Cena ugodna. Naslov v oglasnom oddelku -3404

Prodam dve mladi ovci. Baščelj 18, Preddvor -3405

Prodam belo kozovo. Hotemože 13, Preddvor -3406

Prodam motorno kolo BMW, 250 ccm, dobro ohranjeno. Gorenjevsko 24, Kranj -3407

Prodam samko spalnico in otroško posteljico. Terje Anka, Stritarjeva 8, Kranj -3408

Prodam dva prašiča po ca. 50 kg težka. Kokrica 35 -3409

Prodam suhe hrastove plohe 30 krat 50. Burgar Rajko, Vopovlje Št. 5, Cerkle -3410

Prodam »fillagere« za krompir in kosilnico. Kupim deske vseh dimenzijs - tudi stare. Zbilje 4, Smlednik -3411

Prodam zidan štedilnik - levi z bakrenim kotičkom in pečnjkom ter vhodna vrata, po ugodni ceni. Štirnova 4, Primskovo, Kranj -3412

Prodam dobro ohranjeni in generalno popravljen avto »Steyer« 55 z rezervnim motorjem. Kocjanova 4, Kalvarija, Kranj -3413

2 zimska deška plašča za 8 in 10 let starosti in bakreno »zajlo« prodam. Naslov v oglasnom oddelku -3414

Prodam plemenskega vola. Cuderman Jože, Babni vrt 6, Golnik -3415

Prodam motor DKW 200 ccm. Žasavsko c. 33, Orehek, Kranj -3416

Prodam kozarce za vlaganje in gostinstvo. Beksl, Kranj -3417

Prodam skoraj nov sod za most - Sp. Bela 10, Preddvor -3418

Prodam 2 mladi kravi s teletom ali po teletu. Naslov v oglasnom oddelku -3419

Prodam kravo, dobro mlekarko, ki bo februarja teletila. Predlosje 1, Kranj -3420

Prodam nekaj stavbnega lesa primernega za drvarnico. Poizvane se pri Justinu, Kokrica 140. 3443

Prodam motorno kolo DKW ali zamenjam za italijanski model. Naslov v ogl. odd. -3444

Prodam nov krznen plăšč, rujava, za srednjo postavo. Cena 32 tisoč dinarjev. Eržen, Žanov 18, Kranj. 3445

Prodam kravo, dobro mlekarko, 7 mesecov brejno. Jošt Henrik, Naklo 51. 3446

KUPIM

Kupim zadnji sedež za motor (blazino) dolgi sedež. Resman Anton, Zgoša 23, Begunje -3421

Kupim motorno kolo »Vespa« 125 ccm ali »Puch Roller« 125 ccm. Ponudbe oddati v oglasni oddelku -3422

Hišo v Kranju ali okolici, lahko tudi nedograjeno, kupim. Ponudbe pod »Gotovina« oddati v oglasni oddelku -3423

Kupim hišico na Gorenjskem. Ponudbe pod »500.000« oddati na naslov v oglasnom oddelku -3424

Kupim Tomos Puch 175 nov ali vozen do 6.000 km. Ponudbe s ceno oddati v oglasni oddelku pod »Opremljen« -3425

Kupim stopalo za šivalni stroj ali neuoprabni stroj. Naslov v oglasnom oddelku -3426

Plavač za žetveno napravo - nov ali rabljen, kupim. Ponudbe oddati v oglasni oddelku -3364

Kupim stružnico za les (drakster) na nožni pogon - rabljeno. Ponudbe pošljite na društvo za soc. pomoč bolnikom bolnišnice Begunje na Gorenjskem. 3449

IZGUBLJENO

Dne 4. septembra sem izgubil otroško plavo veterino jopico na poti: Stol - Zabrežniška planina - Valvazor. Poštenega najditev prosim naj ga vrne v

glasni oddelek proti nagradi

-3442

Izgubile so se 3 ovee - 1 brez repa. Najditevja prosim, naj sporoči svoj naslov Šivic Ane, Prače, proti primerni nagradi.

-3391

Sprejmemo takoj 2 samostojni kuhariči in 2 trgovska vojenca ali 2 vajenki. Pismene ponudbe oddati »Delikatesi«, Kranj. 3392

Sto tisoč (100.000 din) nagrade dam tistemu, ki mi preskrbi dvobrojno kompletno stanovanje v Kranju ali okolici Kranja. Tačno vseljivo stanovanje tudi kupim. Naslov v oglasnom oddelku. 3393

Zamenjam dvobrojno kompletno stanovanje na deželi v lepem letoviškem kraju, za dvobrojno kompletno stanovanje v Kranju ali okolici Kranja. Naslov v ogl. oddelku. 3394

Vajenca za mizarško stroko sprejemem takoj. Jošt Henrik, Mizarstvo, Naklo 51. 3447

Vzamem na stanovanje žensko. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnom oddelku. 3448

ZAHVALA

Trg. gost. podjetje »Delikatesi« Kranj potrebuje v času tombole v Kranju 18. t. m. nataškarje-ice ter pomočno gospodinsko osobje. Prosimo takojšnje prijave.

3391

Sprejmemo takoj 2 samostojni kuhariči in 2 trgovska vojenca ali 2 vajenki. Pismene ponudbe oddati »Delikatesi«, Kranj. 3392

Sto tisoč (100.000 din) nagrade dam tistemu, ki mi preskrbi dvobrojno kompletno stanovanje v Kranju ali okolici Kranja. Tačno vseljivo stanovanje tudi kupim. Naslov v oglasnom oddelku.

3393

Zamenjam dvobrojno kompletno stanovanje na deželi v lepem letoviškem kraju, za dvobrojno kompletno stanovanje v Kranju ali okolici Kranja. Naslov v ogl. oddelku.

3394

Vajenca za mizarško stroko sprejemem takoj. Jošt Henrik, Mizarstvo, Naklo 51. 3447

Vzamem na stanovanje žensko. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnom oddelku. 3448

do 14. ure popoldan v strojni remizi v Strahinju.

Kmetijska zadruga Naklo

OBVESTILO

Zdravstveni dom Kranj obvešča starše, da bo od 12. septembra 1960 dalje v Otroškem dispanzerju v sak dan dodelne ordinacija za bolne otroke, posvetovalnica pa vsak treč, sredo in petek popoldne.

V Otroški ambulanti Stražišče bo ordinacija od 11. septembra dalje za bolne otroke ob ponedeljkih popoldne, posvetovalnica pa ob četrtekih popoldne.

kino

Jesenice »RADIO«: 10. in 11. septembra ameriški barvni film film KRALJ IN JAZ

Jesenice »PLAVZ«: 10. in 11. septembra franc. ital. film ZE-NA IN NJENA IGRACKA

Kino na Bledu: 10. in 11. septembra francoski barvni film PARIZANKA, 10. septembra predstave ob 18. in 20.30. ur. 11. septembra pa ob 10., 15., 18. in 20.30. ur.

Radovljica: 10. in 11. septembra ameriški barvni film OD PEKLA DO TEKSASA, 10. septembra predstava ob 20. ur., 11. septembra pa ob 16. in 20. ur. ameriški barvni vistar film SMESNI OBRAZ, predstava ob 18. ur.

Tržič: 10. in 11. septembra ameriški barvni film VOZOVNA NA ZAHOD

Kranj »STORŽIČ«: 10. septembra jugoslovansko ital. film BE-LI VRAG, predstave ob 15. 17. in 19. uri, matineja istega filma ob 10. uri, premiera ameriškega barvnega filma PROIZVAJALEC DEŽJA ob 21. uri, 11. septembra ameriške barvne risanke KICO ob 8.30. ori, jugoslovanski film BELI VRAG ob 10., 15., 17. in 19. ur., francoski barvni film LU-KRECIJA BORGIA ob 13. ur., italijanski barvni film TOSCA ob 21. uri.

Letni kino »PARTIZAN«: 10. septembra in 11. septembra ameriški barvni film PROIZVAJALEC DEŽJA ob 21. uri, 11. septembra ameriški barvni risanke KICO ob 8.30. ori, jugoslovanski film BELI VRAG ob 10., 15., 17. in 19. ur., francoski barvni film LU-KRECIJA BORGIA ob 13. ur., italijanski barvni film TOSCA ob 21. uri.

Primosko »TRIGLAV«: 10. septembra francoski barvni film PEVEC IZ MEHIKE, 11. septembra francoski barvni film LUKRECIJA BORGIA ob 13. ur., italijanski barvni film TOSCA ob 16. 18. in 20. ur.

Stražišče »SVOBODA«: 10. septembra francoski barvni film LUKRECIJA BORGIA, predstave ob 18. in 20. ur., 11. septembra ameriški barvni film PROIZVAJALEC DEŽJA, predstava ob 14. ur., italijanski barvni film TOSCA, predstave ob 16., 18. in 20. ur.

Naklo: 10. septembra in 11. septembra angleški film PRO-STOR V VISOKI DRUŽBI, 10. septembra predstava ob 20. ur., 11. septembra pa ob 16. in 19. ur.

Cerkle »KRVAVEC«: 10. septembra italijanski barvni film TOSCA, predstava ob 20. ur., 11. septembra francoski barvni film PEVEC IZ MEHIKE, predstave ob 16.30 in 19. ur.

Skočje Loka: 10. in 11. septembra ameriški cin. film ZLOMLJENA ZVEZDA, predstava ob 20.30. ur., 11. septembra francoski barvni film PEVEC IZ MEHIKE, predstave ob 16.30 in 19. ur.

Kino Poljane »SORA«: 10. in 11. septembra francoski film TAMANGO

Zelezni »OBZORJE«: 10. in 11. septembra jugoslovanski film DOBRO MORJE

Kamnik: 10. in 11. septembra ameriški barvni film HELENA TROJANSKA, 10. septembra predstava ob 20. ur., 11. septembra ameriški barvni risanka KICO matineja ob 10. ur., ameriški barvni film PROIZVAJALEC DEŽJA, predstava ob 14. ur., italijanski barvni film TOSCA, predstave ob 16., 18. in 20. ur.

Duplica: 10. in 11. septembra sovjetski barvni film KAPETANOVA HČI, 10. septembra predstava ob 20. ur., 11. septembra pa ob 16., 18. in 20. ur.

V Kranju

Filz 60 do 100, mleko 30, moka ajdova 70, ješprenj 70, kaša 90, krma za kokoš 40, koruza 40, proso 50, oves 25, orehi 130, maline 100, lisičke 50 din za liter, korenček 30 do 40, sir skutar 120, surivo maslo 520 do 560, čebula 40 do 45, krompir 18 do 20, zelje sladko 20 do 30, salata 50 do 70, grah v stročju 100, pes 30 do 35, paprika zelena 60 do 70, jabolka 35 do 40, hruške 50 do 80, cvetača 100, paradajz 40 do 50, kumare 20, kumarice 20 do 30, zelje 10 din za kg, jajca 24 do 25 din, kokoš 600 do 1000, piščanci 350 do 400 din za kg.

Upravni odbor podjetja

»Roleta-mizarstvo Kranj

razpisuje delovno mesto

tehničnega vodje podjetja

Pogoji: gozdarski ali lesno-industrijski inženir z nekaj prakso v lesni industriji ali lesno-industrijski tehnik z večletno prakso.

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili našega očeta, starega očeta

Franca Janežič

knjigoveza - na njegovi zadnji poti in nam stali ob strani v težki urti, darovalcem cvetja, pevcem in godbi ter zdravnikom za njihov trud in poštovavnost - iskrena hvala.

Zalujoči sorodniki

CP »Gorenjski tisk« v Kranju, uprava »Glasu Gorenjske«, sprejme v honorarno zaposlitve za središča: Kranj, Jesenice, Škofja Loka, Tržič, Senčur in Cerkle.

Plača po dogovoru. - Ponudbe oddati v upravo podjetja.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja

Veletrovine »Loča« Škofja Loka

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

Kalkulator

srednji strokovni uslužbenec z znanjem strojepisja

Administrator

Spet javna TV oddaja v Kranju

RTV Ljubljana pripravlja v Kranju posebno javno TV oddajo z naslovom »Ali poznaš svoj kraj?« To bo prvi v seriji novih zabavnih quiz oddaj, v katerih bodo tekmovali slovenska mesta. Predstavniki večjih slovenskih mest bodo tekmovali iz različnih področij: zgodovine, kulture, gospodarstva, Ljudske tehnike in športa. Tekmovalec, odnosno svoje predstavnike v tem tekmovanju bo določilo mesto samo. Ti bodo na osnovi svojih pravilnih odgovorov zbrali določeno število točk in se tako merili z ostalimi mesti. Za mesta, ki bodo zbrala največje število točk v tem tekmovanju, je RTV Ljubljana pripravila lepe nagrade.

Televizijska oddaja »Ali poznaš svoj kraj?« pa ne bo vsebovala samo tekmovanja, ampak jo bodo popestrili še najrazličnejši nastopi posameznikov in skupin. V teh točkah bodo nastopali v glavnem domaćini pevci, recitatorji, pevski zbori, folklorne in baletne skupine, ansamblji in orkestri, člani kulturno - umetniških društev, telesnovzgojnih in športnih organizacij ter drugi. Prireditev pa bodo popestrili tudi nastopi priznanih umetnikov in pevecov, ki jih bo na prireditvi pripeljal RTV Ljubljana.

Prvo tako oddajo pripravlja ljubljanska televizija v Kranju. Za samo mesto Kranj, kakor tudi za njegovo okolico, bo se vedno velika obveznost, da predstavimo našo gorenjsko metropolo v najlepši luči in tudi dobro zastopamo barve našega mesta v tekmovanju z ostalimi mesti Slovenije. Potruditi se moramo pa še toliko bolj, ker bodo to oddajo gledali ne samo po Sloveniji, ampak tudi po vsej Jugoslaviji. Zato pozivamo vse, ki se čutijo sposobne za kakršenkoli nastop pred TV kamерami, da se prijavijo na avdicijo, ki bo v torek 12. septembra ob 20. uri v gledališču v Kranju. Na to avdicijo se lahko prijavijo pevci narodnih in umetnih pesmi, pevci zabavnih

PRESERNOVO GLEDALIŠCE KRAJN

Prešernovo gledališče Kranj razpisuje abonma za sezono 1960-1961 in sicer red premierski, djetiški, mladinski, nedeljski popoldanski, kolektivni in red četrtki.

Vsek abonent bo videl v tej sezoni 8 dramskih del, od tega 6 dramskih del priključene Svojde Kranj in dvoje dramskih del gostujčih poklicnih gledališč SNG in MG iz Ljubljane.

Dramski dela bodo izbrana iz naslednjega okvirnega repertoarja:

Cankar: Kralj na Betajnovi, Puc: Svet brez sovraštva, Levstik-Grün: Kastelka, Stante: Kekec, Skufca: Punčka sanja, Remic: Kurent.

Iz tuge dramatične pa:

Lovy: Po čem je resnica, Patrič: Cajnica, Prisley: Inšpektor na obisku, Kftmin: Človek, ki je videl smrt.

Celotni abonma za vseh osem predstav je od din 500 do 1200.

Vpisovanje abonmaja bo od 7. septembra do 10. septembra 1960. Za dosedanje abonente in od 12. septembra do 22. septembra za nove abonente od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure v upravi Prešernovega gledališča, Titov trg 6.

Sporočilo abonenta
P. n.

Prešernovo gledališče

KRANJ

Titov trg št. 6

Dobre priprave

SEST ŠOL V KRAJSKEM OKRAJU ŠE NI PRIČELO Z REDNIM POUKOM — PROSTORI IN PROSVETNI DELAVCI ŠE VEDNO PROBLEM

Teden dni je minilo, odkar so se spet odprla šolska vrata — začelo se je šolsko leto 1960-61. Pričetek pouka je zadovoljiv, boljši kot lan! kar gre na račun temeljnih priprav med počitnicami. Prosvetni delavci so imeli vrsto seminarjev, učilnice pa so bile pravočasno prepleškane, nekatere šolska poslopja pa tudi obnovljena. Klub temu pa je ostalo še precej nerešenih problemov, ki se jih bodo morali prosvetni delavci, družbeni organi in končno tudi sami otroci lotiti že ob začetku šolskega leta.

Največji problem je trenutno načrtov novih šol, ki pa jih bo v občini Zeleznički, kjer na šestih šolah še ne morejo pričeti z rednim poukom. Vzrok je v pomajkanju učnih moči. Na Svetu za šolstvo pri OLO Kranj pa smo zvedeli da bo ta problem v kratkem čas, ceprav na splošno v večini šol manjka učiteljev in profesorjev. Vrzel med prosvetnimi delavci so morali izpopolniti s študenti, visokih šol in s honorarno zaposlitvijo že upokojenih prosvetnih delavcev.

Nič manjši problem kot prejšnji, pa je vprašanje prostorov. Problem je toliko večji, ker je pri enakih zmogljivostih kot lajni, letos vpisanih v prve razrede osmyletk kar 650 otrok več kot lani. Prav zaradi tega bodo morali na nekaterih šolah tudi še letos imeti pouk v treh izmenah! Vse pa kaže, da bo ta problem rešen šele v nekaj letih. Sedaj je v pripravi izdelava več

načrtov novih šol, ki pa jih bo treba s skupnimi močmi v najkrajšem času realizirati.

Ni pa problem prostorov samo zaradi učilnic, temveč tudi zato, ker predvsem v večjih krajih ni internatov ali dijaških domov s potrebnimi zmogljivostmi. To vprašanje je zlasti značilno za Kranj, kjer je bilo letos zavrnjenih nad dvesto prošenj za bivanje v internatu.

Ko že pišemo o uknu mladih ljudi, naj omenimo posebno za-

skrbljujoče stanje vajencev v obrtnih poklicih. V kranjskem okraju je bilo letos razpisanih 1200 prostih učnih mest, medtem ko je bilo doseglo podpisanih učnih pogodb le 221! V nasprotju z obrtnimi poklici pa so vse strokovne šole dosegle predvideno število učencev.

Klub vsemu pa smo lahko prepričani, da bo novo šolsko leto uspešnejše kot je bilo preteklo. To zagotavlja že same priprave, še bolj pa reformirana šola, zlasti še, ker bodo prosvetni delavci letos svoje delo lahko gradili na lanskih izkušnjah. Predvsem gre za poglobljenost dela v idejnosti pouka, prilaganju pouka praktičnemu življению, sodelovanju šole z družbenimi organizacijami in za utrjevanje družbenih organov v šolsstu.

B. Fajon

Kratke iz »Svobod«

BESNICA

Člani DPD Svobode iz Besnice bodo v sredo, 14. septembra, predstavljeni v vajama za dramsko delo »Sveti plamen« pisatelja Mougama. Za novoletno jelko name-

ravajo naštudirati še mladinsko igro ali pa komedijo. Zelijo si pomoci od Prešernovega gledališča, zato omenjeno predstavo že študira Ana Lombar iz PG Kranj, razen tega pa so zaprosili tudi za kostume in scene.

ZALOG

Kot prvo premiero v letošnji sezoni bodo člani DPD Svobode iz Zalog verjetno naštudirali delo, ki ga bo napisal nek domačin. Razen tega dramskega dela bodo izbrali še enega, primernega za 10-letnico ustanovitve društva. Ker imajo svoje režiserje si bodo izposodili samo opremo za oder (zavese) in scen-

TRBOJE

Pred dnevi je Mirko Cegnar iz PG v Kranju pričel z režijo dramskega dela Miško Kranca »Pot do zločina«. Člani dramske sekcije DPD Svobode iz Trboja se bodo z predstavo predstavili tamkajšnjim prebivalcem v oktobru.

PREDDVOR

V Preddvoru bodo člani dramske sekcije v letošnji gledališči sezoni uprizorili dve novi in ponovili še dve lanskoletni uprizorjeni deli, in sicer Roksandicev »Babilonski stolp« in Marinčevi gledališčko delo »An act«.

ROKOPIS LUDWIGA VAN BEETHOVNA

V nekem moskovskem arhivu so pred kratkim našli rokopis Ludwigova van Beethovna, o katerem so menili, da je že davno izgubljen. V rokopisu so deli Kreutzerjeve sonate in oratorijske Kristus na Oljski gori, klavirske sonate, deli Eroice in še nekatere druge, doslej neznane voikalne skladbe.

Pred novo sezono kranjskih gledališčnikov

ŠEST ABONMAJEV

LETOS 105 PREDSTAV — PESTER REPERTOAR DOMAČIH IN TUJIH AVTORJEV — PRICAKO VATI JE VELIK OBISK

Leta 1958 je bilo v Prešernovem gledališču 23 predstav, lani 61, letos pa jih bo 105 (od tega štirje srečne). Ce te številke osvetlimo še z nenehno naraščajočim obiskom gledališke hiše, moramo zaključiti, da je zanimanje za odrsko dejavnost v Kranju vse večje. V zadnjih sezoni si je 78 predstav domače dramske družine in gostov ljubljanskih poklicnih gledališč ogledalo 20.000 Kranjanov in okolčanov. Obisk v novi sezoni pa bo po pričakovanjih še večji. Bogat repertoar domačih in tujih dramatikov (Pristley: Inšpektor na obisku, Lovy: Po čem je resnica, Patrič: Cajnica, Eftimij: Človek, ki je videl smrt, Cankar: Kralj na Betajnovi, Puc: Svet brez sovraštva, Levstik-Grün: Kastelka, Stante: Kekec, Skufca: Punčka sanja, Remic: Kurent).

Ce se po tem kratkem skoku vstran, ki se mi pa ne žali nepotreben, vrnemo k naši temi — kratkemu filmu je edina stvar, ki bo jo že zelen povedati, želja, da bi dokumentarni in kratkometražni filmi potovali le na programe studio — festival — arhiv, ampak naj bi samostojno ali kot predfilimi pogosteje prišli do publike, za katero so bili končno tudi ustvarjeni.

Ob novem šolskem letu

D. Ogrizek

Filmi, ki jih gledamo

PROSTOR V VISOKI DRUŽBI

Angleški film Prostor v visoki družbi obravnava življenje sodobne malomeščanske družbe. Povedal je mnogo več kot samo zgodbo nekega Joea Lamptona, sina tovariškega delavca, ki se je povzpel na vrh socialne lestvice. Izpovedal je tudi marsikatero resnico o mrzlem svetu najuspešnejših poslovnih mož, ki tvorijo velik del takojimenovane visoke družbe (ali določnje — izkorisčevalskega razreda). Predvsem pa seveda film obravnava Joev socialni vzpon in temu vzpredno dokončno oblikovanje njegovega značaja, ki pa pomeni moralni padec.

Pred svojim prihodom v Warnley je Joe po eni strani še predstavnik zatiranega razreda, po drugi pa že hoče postati njegov maščevalc s tem, da bi se sam povzpel med »umazano sodrgo oderuhov«, vendar vzvišen nad njimi. Ko pa doseže svoj cilj (tem da se poroči s hčerkko bogatega tovarnarja), Joe ne najde blešečega življenja, ampak osamljenost in razčakanje nad samim seboj, nad svojim položajem in tej visoki družbi. Ko se mu posreči (z žrtvovanjem drugega — Alice), se ne čuti več vzvišenega nad temi ljudmi, ampak oropan svojega ponosa, strta, pahnjen na mesto tistih, ki jih je zaničeval in zatiral in zaničeval od tistih, katerih eden je bil tudi sam. V treh stekih, ko je popolnoma nesobično ljubil Alice, je v samem sebi ponovno našel moralne kvalitete, ki jih je na začetku svoje poti v visoko družbo s ciničnim nasmehom odvrgel — poštenost, odprtost, zvestobo svojim člumom. S tem, da se je odločil za materialno blaginjo in zavrgel Alicino ljubezen in s tem tudi svojo notranjo srečo (katastrofalnost te odločitve je stopnjevana s tragično smrtnjo Alice), se je Joe Lampton vzpel do svojega cilja in zaživel novo življenje v visoki družbi. Toda to življenje je zanj prazno. Izpolnjen je le s trpkim posmemhom tej družbi in samemu sebi in z bolečine polnim spominom na Alice in ponovnim občutkom krivde.

Vsebinske kvalitete, ki so bile podane že v scenariju, so v režiji Jacka Claytona predstavljene popolnoma do izraza. Zelo dober je tudi diajog. Laurence Harvey je prefinjeno in s prečitno zadržanostjo podal lik glavnega junaka. Simone Signoret je oblikovala Alice v zrelo in polno čutno ženo in (po mnemu angleške Akademije) ustvarila najuspešnejšo žensko vlogo v lanskoletnem angleškem filmu. Film sam je bil odlikovan z naslovom najboljšega angleškega filma leta.

— an

da bosta imela ljubljanska Drama in Mestno gledališče le po eno abonmaško predstavo, čeprav se bosta na kranjskih deškah večkrat predstavila. Prešernovo gledališče želi namreč letos omogočiti čim širšemu krogu ljubiteljev gledališča obisk kvalitetnih uprizoritev, kar je bilo lani sprito abonmajev onemogočeno.

Za abonmaje je bilo letos nadve veliko zanimanja in do vstopnic že skoraj ni več moč priti. Praktično so štirje abonmaji že zaključeni, in sicer premierski, kolektivni, Iskra in mladinski, vstopnice so le še na razpolago za četrtek večerni in nedeljski popoldanski abonon.

Razen naštetnih predstav pa imelo v Prešernovem gledališču vsaj dve premieri tudi kranjsko mladinsko gledališče, ki bo v kratkem ustanovljeno. Včeraj, v petek, 9. septembra, so imeli zaključne pogovore o pripravah za ustanovitev Mladinskega gledališča.

n. n.

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 13., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uru. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uru.

NEDELJA, 11. septembra

- 6.00 Veselo v nedeljsko jutro
- 6.40 Pridelite dneva
- 6.30 Reklame
- 6.45 Vedri zvoki
- 7.15 Igra pihalni orkester JLA
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.32 Iz albuma otroških psmi
- 845 RTV Ljubljana v goste v Tovarni emajlirane posode v Celju
- 9.45 Suite za godalni orkester
- 10.00 Še pomnite tovariši ...
- 10.30 Iz bokalnega ustvarjanja skladatelja Rada Simcnitija
- 11.00 Igramo za vas
- 11.30 Hrvatski zapiski (reportaža)
- 12.00 Naši poslušalci čestita in pozdravljajo — I.
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Za našo vas
- 13.45 Koncert pri vas doma
- 14.15 Naši poslušalci čestita in pozdravljajo — II.
- 15.15 Reklame
- 15.30 Pol ure zabavnih zvokov
- 16.00 Melodije za vas
- 16.45 Trio Slavka Avsenika
- 17.00 Šport in glasba
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.05 Nedeljski razgovor
- 21.00 Športna poročila
- 21.10 Trije glasbeni jubileji
- 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
- 23.10 Koktail pred polnočjo
- 23.50 Prijeten počitek

PONEDELJEK, 12. septembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Poje Doris Day
- 8.20 Za otroke
- 9.00 Zvočni mozaik
- 10.10 Za ljubitelje sodobnih popevk in ritmov
- 11.00 Dva dvaspeva iz Mascagnijev opere Cavalleria rusticana
- 11.15 Naš podlisteck
- 11.35 Za harfo in kitaro
- 12.00 Slovenske narodne pesmi
- 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jana Pintar — Vpliv časa trgatve na kakovost vina
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Zvoki izpod Romanijske
- 14.00 Fantastična prodajalna
- 14.35 Naši poslušalci čestita in pozdravljajo
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 Pesmi Radovana Gobca poje Mariborski komorni zbor
- 16.00 Naši popotniki na tujem
- 16.20 Francoska pevka Mado Robin z zabavnim sporedom
- 16.40 Klavirske skladbe Pavla Merkuja
- 17.10 Šoferjem na pot
- 18.00 Operne melodije
- 18.40 Kulturni globus
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Trikrat deset
- 20.30 Simfonični koncert
- 22.15 Iz naših studiev
- 23.10 Sarah Vaughan in Billy Eckstine pojeta najbolj uspele skladbe Irvinga Berlina (oddaja s komentarjem)
- 23.55 Prijeten počitek

TOREK, 13. septembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Vtisi iz Italije
- 8.40 Majhni zabavni ansamblji
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Poje ženski vokalni kvartet
- 9.45 Pet bagatel za klarinet
- 10.10 Radi bi vas zbabali
- 11.30 Fantazija za klavir in godalni orkester
- 12.00 Zadovoljni Kranjeci vam igrajo
- 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jaka Ferjan: Prihodnjem pomlad naj bo veliko pujškov
- 12.25 Pet pevcev — pet popevk

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 11. SEPTEMBRA DO SOBOTE, 17. SEPTEMBRA

12.50 Pisani zvoki z Dravskega polja	14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo	16.00 Na platnu smo videli
13.15 Obvestila in zabavna glasba	15.15 Reklame in zabavna glasba	16.20 Z melodijami čez kontinente
13.30 Slovenski operni pevci v znanih operah	15.40 Igra violinist Karlo Rupe	17.10 Parada plošč
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo	16.00 Iz svetovne književnosti	18.00 Poje mešani zbor France Prešeren iz Kranja
14.35 Zabaval vas bo pianist Pierre Dorsey s svojim triom	16.20 Parada plošč	18.20 Gedalni orkester Tutti Camarata in šest trobent
15.15 Reklame in zabavna glasba	17.10 Petdeset minut turizma in melodij	18.45 Okno v svet
15.40 I. jugoslovanski folklorni festival v Koprščini	18.00 Iz oper G. Verdija	19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
16.00 Listi iz domače književnosti	18.30 Športni tednik	20.00 Pojd mo na Stajersko
16.20 Predstavljamo vam znamenite orkestre	19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba	20.25 Sobotni mozaik
17.10 Razgovor z volilci	20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov France Bevka	22.15 Oddaja za naše izseljenke
17.20 Naše ljubljeno mesto (baletna glasba)	21.20 Iz Schubertove skicirke	23.10 Zaplešimo še enkrat
18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike	22.15 Plesna glasba iz vsega sveta	
18.15 Od plesišča do plesišča	23.10 Koncert simfoničnega orkestra Jugoslovanske radiotelevizije	
18.30 Človek in zdravje		
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba		
20.00 Ljubljanski komorni zbor poje pesmi sodobnih slovenskih skladateljev		
20.30 Radijska igra	5.00 Dobro jutro	
21.35 Preludij o večnem hrepenjenju	5.25 Nekaj domačih	
21.45 Melodije raznih dežel	6.30 Reklame	
22.15 Za mlade plesalce	8.05 Dve operni overtri	
22.40 Jazz	8.30 Od tu in tam	
23.10 Nočni komorni koncert del Dimitrija Šoštakoviča	9.00 Nedeljski razgovor	
	9.55 Segava klaviatura	
SREDA, 14. septembra	10.10 Pesmi brez besed	
5.00 Dobro jutro	10.40 Veseli popevki se vrstijo	
5.25 Nekaj domačih	11.00 Trio Edvarda Goršiča iz Celja	
6.30 Reklame	11.15 Naš podlístek	
8.05 Ženski in moški zbor DPD Svoboda Hrastnik	11.35 Simfonietta	
8.30 Zvočni kaleidoskop	12.00 Dobra volja je najbolja...	
9.00 Zabavna glasba na tekočem traku	12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Rihar: Vtisi čebeljarija s poti po Franciji — II.	
10.10 Ansambelski in zborovski operni prizori	12.25 S sončnega juga	
11.00 V ritem današnjih dni	12.40 Domači napevi izpod zelenjave Pohorja	
11.30 Družina in dom	13.15 Obvestila in zabavna glasba	
11.40 Divertimento za klavir in orkester	13.30 Melodije po vašem okusu	
12.00 Kvartet Milana Stanteta	14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo	
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Janez Habič: Strojna molža	14.35 Poje Basist Boris Hristov	
12.25 Hammond orgle v ritmu	15.15 Reklame in zabavna glasba	
12.40 Otroci pozdravljajo	15.40 Komorni zbor RTV Ljubljana	
13.15 Obvestila in zabavna glasba	16.00 Humoreska tega tedna	
13.30 Preludiji	16.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe	
13.50 Zabavni orkester bolgarskega radia	17.10 Razgovor z volilci	
14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo	17.20 Popoldanski koncert	
14.35 Koncert za klarinet in orkester št. 2	18.00 Napevi iz Latinske Amerike	
15.15 Reklame in zabavna glasba	18.15 Veseli hribovci gostujejo...	
15.40 Pesmi Radovana Gobca poje Mariborski komorni zbor	19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba	
16.00 Naši popotniki na tujem	20.00 Tedenski zunanjepolitični pregled	
16.20 Francoska pevka Mado Robin z zabavnim sporedom	20.30 Balet skozi stoletja	
16.40 Klavirske skladbe Pavla Merkuja	21.15 O morju in pomorskih Manon Lescaut	
17.10 Šoferjem na pot	22.15 Cambo in big band	
18.00 Operne melodije	23.10 Intermezzo z godali	
18.40 Kulturni globus	23.20 Poje z nami!	
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba	23.50 Prijeten počitek	
20.00 Trikrat deset		
20.30 Simfonični koncert		
22.15 Iz naših studiev		
23.10 Sarah Vaughan in Billy Eckstine pojeta najbolj uspele skladbe Irvinga Berlina (oddaja s komentarjem)		
23.55 Prijeten počitek		
CETRTEK, 15. septembra		
5.00 Dobro jutro	5.10 Nekaj domačih	
5.25 Nekaj domačih	6.30 Reklame	
6.30 Reklame	8.05 Pevec Frank Sinatra	
8.05 Madžarski plesi	8.20 Skladbe Vilka Ukmkarja za violončelo	
8.25 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu	8.40 Partizanske pesmi bratskih narodov	
8.55 Radijska igra za višjo stopnjo	8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo	
9.25 Europa ekspress	9.25 Od valčka do sambe	
10.10 Od melodije do melodije	10.10 Za vsakogar nekaj	
11.30 Oddaja za cicibane	11.30 Pionirski tednik	
12.00 Pihalni orkester igra potpuri iz Lefarjeve operete Vesela voda	11.50 Deset minut z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana	
12.15 Kmetijski nasveti — dr. Janez Banič: Uporabnostne bolezni konj	12.00 Trio iz Doline	
12.25 Zabaven opoldanski spored	12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vtisi saditve v jeseni	
13.15 Obvestila in zabavna glasba	12.25 Zabaven opoldanski spored	
13.30 Igra Mariborskij instrumentalni ansambel	12.45 Simfonične minute	
13.50 Zavrtimo naš glasbeni globus	13.15 Obvestila in zabavna glasba	
	13.30 Skozi vas...	
	13.50 Od arije do arije	
	14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo	
	15.15 Reklame in zabavna glasba	
	15.40 Pesem planin, simfonična pesništev	
SOBOTA, 17. septembra		
5.00 Dobro jutro	5.10 Nekaj domačih	
5.25 Nekaj domačih	6.30 Reklame	
6.30 Reklame	8.05 Pevec Frank Sinatra	
8.05 Vtisi iz Italije	8.20 Skladbe Vilka Ukmkarja za violončelo	
8.40 Majhni zabavni ansamblji	8.40 Partizanske pesmi bratskih narodov	
8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo	8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo	
9.25 Poje ženski vokalni kvartet	9.25 Od valčka do sambe	
10.10 Radi bi vas zbabali	10.10 Za vsakogar nekaj	
11.30 Fantazija za klavir in godalni orkester	11.30 Pionirski tednik	
12.00 Zadovoljni Kranjeci vam igrajo	11.50 Deset minut z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana	
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jaka Ferjan: Prihodnjem pomlad naj bo veliko pujškov	12.00 Trio iz Doline	
12.25 Pet bagatel za klarinet	12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vtisi saditve v jeseni	
13.10 Radi bi vas zbabali	12.25 Zabaven opoldanski spored	
13.30 Fantazija za klavir in godalni orkester	12.45 Simfonične minute	
13.50 Zavrtimo naš glasbeni globus	13.15 Obvestila in zabavna glasba	
	13.30 Skozi vas...	
	13.50 Od arije do arije	
	14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo	
	15.15 Reklame in zabavna glasba	
	15.40 Pesem planin, simfonična pesništev	

ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD

Nekaj o filumeniji

»V inozemstvo greš? Prosim, posli mi od takam kako razglednicino! Veš, zbiram jih!«

»Ze veš, da je izšla nova serija naših znamk z živalskimi motivi? Takoj jih moram nabaviti, da ne bodo posle.«

»Včeraj sem dobila fotografijo od Martine Carol, danes pa že pišem zanjo Tonyju Curtis. Imam jih že 37.«

Take in podobne razgovore slišimo lahko vsak dan. Ta zbiranja znak, oni stare Kovance, spet tretji razglednice, pa fotografije filmskih igralk in igralcev, avtogrami znanih ljudi, imenje, stare predmete, prospete turističnih krajov, znake avtomobilskih firm, etikete hotelov in ... Kdo bi vsi naševal, saj vemo, da ima vsak človek

Po vsem svetu so poznane japonske etikete, ki slovijo tudi po dobro kvaliteti. Zgoraj vidimo dve z reklamnimi napisimi. SEITA je izdala serijo ženskih narodnih noš iz francoskih pokrajin. Zgoraj je noša pokrajine Franche-Comte. — V Belgiji dobiš lahko na vžigalnih škatlicah serijo 20 etiket, na katerih so simboli in grbi belgijskih pokrajin. — V sredini spodaj vidimo etiketo kitajske serije (60), ki prikazuje »živali - pošasti«. Na sliki je muha. — Med najbolj iskanimi v svetu so jugoslovanske etikete, saj po svoji pestrosti v zadnjem času celo prednjačijo pred ostalimi državami. Na sliki je buldog iz serije psov (12), ki jih je Drava izdala preteklo leto

ŽARA S PEPLOM

Pold je še bolj zamisli. Njegov obraz je mračen. V njem se zliva žalost in sovraštvo. Angela molči in čaka, da bo Pold premagal svojo bolečino. Ve, da so njegove misli težke in žalostne. Ve, da so pri ženi in pri otrocih, ki jih je ljubil.

Pomladno sonce sije med pravkar ozelenjene bukve. Listi so tako svetli in tako nežno zeleni. Poldetov obraz pa je mračen. Temni ga bolečina. Njegove rjave oči so zamišljene.

— Na to smo morali biti pripravljeni, — se čez čas prebudi in zamišljenosti, kakor da bi se pred Angelo sramoval svoje bolečine.

Angela ga razume.

— Tudi tebi so zaprli moža in ga poslali v taborišče, pa nisi prenehala delati za nas. Naj se potem mi nehamo boriti? Ne! — pravi z glasom, kakor da bi prisegel.

— In Slavko? Piše? — pravi čez čas, da bi pozabil na žalost, ki se ga boleče loteva.

— Piše, kar sme, — odgovori Angela.

— Čez dober mesec bo že leto, odkar so ga zaprli, — de zamišljeno.

— Da, že celo leto...

— Pravzaprav sem jaz deloma kriv, da se je s Slavkom tako zgodilo. Neumnost je bila, da sem ga pošiljal tako daleč po orovje. Toda orovja nismo imeli in prav bi nam prišel vsak revolter. Zato sem ga poslal...

Premolknil je in se ji zagledal v oči.

— Da, tako je bilo, — je vzduhnil... — Zelo, zelo neprevidni, kliju vsej previdnosti, smo bili takrat. In, ne sramujem se priznati, tudi naivni smo bili. Mislim smo, kaj misili, prepricani smo bili, da bo vojne v mesecu, največ v dveh, konec. Zdaj pa vemo, da bo vojna še dolga...

— Dolga bo še. Nemci še vedno prodriajo v Rusijo, pa bo čez dva meseca leto, odkar je vojna na vzhodu...

Eh, draga moja, — ji seže v besedo... — Ne smemo toliko misliti na nemško prodiranje. Se bodo, vragi, že ustavili! Mi moramo misliti na boj doma. Vsaka četa, vsak bataljon, ki ga morajo Nemci obdržati tu za boj proti nam, razbremeniti fronto na vzhodu. Mi se borimo na majhnem koščku gorenjske zemlje, pa morajo imeti Nemci na njem več vojaštva, kakor so ga imeli pred letom, ko so jo zasedli... Zamisli si sedaj vsa partizanska bojišča širon po Jugoslaviji! Kako ogromno vojaško moč morajo Nemci trošili samo na jugoslovenskih bojiščih! Pa tudi zasedeni del Rusije je prepreden s partizani. Po prvem večjem nemškem porazu na vzhodu pa se bodo prav gotovo dvignili tudi drugod. Vsa Evropa bo bojišče! In na tem bojišču se bodo Nemci porazibili. Ceprav bo vojna morda še zelo dolga, ceprav bomo morali doživeti še mnogo trpljenja in gorganje, ceprav morda koga med nami ne bo več, bo zmaga naša...

Angela ga posluša, dokler Pold ne preneha s svojim razgibljanjem o vojni in ugibanju o zmagi.

— In koga so še odpeljali? — vpraša naposled.

Angela našteva.

— Ivana bo prizadelo, — pravi in v svoji bolečini misli na bolečino drugega... — Mici je menda v Rawensbrücku. Zdaj pa so odpeljali še mamo in očeta. Oba sta stara inbolehna. Težko bosta vzdružala trpljenje, ki ju čaka. Hudo je. Hudo za vse! Toda vzdružati moramo. Vzdružati do konca!

Vzdružati do konca... Te besede zvene Angeli vso pot na poti proti domu...

Angela se vrača. Hiti, da bo pravočasno prišla. S Petrom sta zmenjena. Peter, uradnik v tovarni, ima zanje zelo važna poročila.

Na poti jo zmoti oddaljeno grmenje topov. Nosi se iz daljave na vzhodu. Po železniški progi, ki reže belsko polje, oglušuječe vozi vlak. Ni navaden. Oklopnjak je. Topovi zlokobno zevajo iz njega in se rišejo v mrak.

— Kaj to pomeni? — si odaljene grmenje topov in pojave oklopne vlake ne ve razložiti.

Se dolgo razmišlja o tem. Tudi potem, ko se je vrnila s sestanika s Petrom.

Noč mine in utrjena od včerajnih poti streže dopoldan v kavarni. V kotu, tik ob oknu z razgledom proti postaji, sedi skupina nemških oficerjev, pravkar jim je postregla s črnim vinom.

— Diese Leute sind verrückt! Ti ljudje so blazni! — sliši nekoga oficerja in prisluhne.

Oficer govori o neki bitki nedaleč od Kranja.

— Tri dni se ti drže v jami in nas ne puste bližu. In vsega skupaj jih je bilo samo trinajst. Pripeljati morajo topništvo, dokljeti morajo nas z oklopnim vlakom...

Angela posluša in gleda skozi ekno. Na petem tiru vidi oklopni vlak.

— Ne moremo jim do živega. Topovi zamenjujejo v skalce nad reko. Votlina je prava naravna utrdba. Skale so trše od železobetona. Pehota naskakuje. A zaman! Odbijajo jo! Tako dobro so kriti, da jih niti zapazimo ne. Sele ko jim zmanjka strelička, potihne njihov ogenj. Toda iz votline se nihče ne drikaže. Nastane tišina. In iz votline nad reko zaslišimo internacionalno. Za hip se mi je zazdrolo, da smo v Spaniji, tam sem prvič slišal to pesem, peti so neki ujetniki, predem smo jih početili... In tukaj zopet ta pesem. Naši večaki si ne upajo v jame, dasi banditi ne streljajo več. Uspemo šele s plinom. Toda še preden plin napolni jamo, slišimo strelje. Ko videremo s plinskim maskami v jamo, najdemo skupino samomorilcev. Raje so si vzel življence, kakor da bi prišli nam v roke. Ne nekaj, ki jih je plin omamil in se niso utegnili ustreliti, smo zasejeli...

Angela posluša in občuduje junaštvo neznanih partizanov. Pozneje zve, da sta bila med njimi tudi dva njena znance, Jaka Rabič z Dovjega in Stane Zagor, sekretar Zveze komunistične mladine za Gorenjsko; padel je komaj mesec dni za očetom.

Dogodki brže z naglico. Prvega maja besni zopet bitka na Mežakljil. Angela se ne meni toliko za akcije. Preveč dela ima na terenu. Odpornila organizaciju na Jesenicah zopet diha. Ni tako množično kakor pred januarskimi aretacijami, je pa zato toliko trdnješa. — V njej se ljudje, ki jih nemško nasilje ni omagalo...

Ves dan se ni mogla odpočeti. Zdaj je doma. Zlat majski mrak visi nad mestom. Utrujena sedi ob odprttem oknu. Sedaj, ko je opravila svoje delo in se vrnila z zvezne, je v mislih vse pri Slavku. Piše mu pismo.

V sobo se zliva mrak. Vedno bolj gost je, a luči ne prižge; morala bi potem zatemniti okno. Tega pa se boji. Če pokrije okno s temno lepenko, se ji soba zazdi kakor grobnica in sama postane še neznesnejša. Raje se sklanja globoko nad parapir, dasi jo oči bolj in bolj skele, ne samo od mraka, marveč tudi od selz...

— Ostani zdrav, — piše nizko sklonjena nad pismo... Crpaj moč v mojo ljubezni, ki je samo tvroja in ki čaka nate.

Pero drsi po papirju. V sobi je mrak. Sence so vedno goleste. Legajo na pohtivo in se vedno tesneje ovijajo predmetov. V vazi iz mraka bele sijajo narcise; v nedeljo jih je natrgala v Rovtih.

— V nedeljo sem bila v Rovtih, — piše... — Srečala sem se s stare družbo (Slavko bo že razumel, koga misli). Vsi te lepo pozdravljajo...

Kako rada bi mu pisala vse, a ne sme zaradi cenzure.

Crkce pod njenim peresom postajajo vse večje, vedno bolj neenakomerne so; mrak je že pregost, da bi mogla pisati.

Pomenimo se o njih

Pričelo se je novo šolsko leto in z njim cela kopica skrb, ki jih imajo starši s svojimi otroki — učenci. Od otrok prihaja največje veselje, a na žalost tudi največje skrbi in bolečine; le-te se prav lahko pojavijo, če svojim otrokom so poklanjati dovolj pozornosti.

Vaš sin ima sedem let in zelo je ponosen, da se je naučil pisati prve črke, čeprav zelo nesigurno. On ima tudi brata, ki mu je 12 let in se prizadeno trudi s svojimi domaćimi nalogami. Manjši pazljivo ogleduje starejšega brata in razmišlja, kako se bo moral še veliko učiti, da bo znal toliko kot brat.

Otrok želi vse zvedeti, vse se naučiti. Zato roditelji grešijo, ko so zaskrbljeni zaradi nakupa knjig iz katerih se mora otrok učiti. Namesto teh skrb bi bilo bolje, kolikor je le mogoče zagotoviti ugodne pogoje za učenje. Ker če to ne storijo, njihov mayljin in inteligenten otrok kar naenkrat prične popuščati v učenju in redno prinašati slabe ocene.

Otroku, ki se uči in dela domače naloge je nujno potreben mir. Priskrbite mu zato vsaj kočiček, kjer se bo redno lahko učil, ne da bi ga kdo preganjal in ne da bi bili okrog njega mlašji bratci in sestrice, a posebno daleč od radia. Skratka — najboljša je popolna tišina. Mnogi otroci vam bodo trdili, da lažje delajo ob zvoki radia, toda to absolutno ne drži, ker vsi šumi škodljivo delujejo na delovno sposobnost.

Zdravniki enoglastno trdijo, da je za dijaka nujno potrebno, da dobro spi; zvečer mora kmalu v posteljo, zjutraj pa naj zgodaj ustane.

Tudi taki roditelji so, ki jim je žal otroka pa zaradi pretiranega šolskega dela in jim na vse načine pogajajo. Toda razbremeništi otroka tega napora, da se sam znajde, da razmišlja s svojo glavo, pomeni odvzeti mu samostojnost, vero in svojo sposobnost in občutek, da je tudi on nekdo.

Le sočutje nam lahko vzbujajo matere, ki se po 20 letih ko so zapustile šolo spet učijo reševati matematične probleme in celo pomagajo otroku pri pisaju prostih spisov. Ne moremo reči, da se otroku ne sme pomagati, ali nikakor se otrok na to pomoč ne sme zanašati in ne sme ostati brez samostojnega reševanja problemov.

Roditelji so v znatni meri odgovorni za uspeh otroka pri učenju in to matere prav tako kot očetje. Zato se kolikor vam je le mogoče potrudite, da jim ustvari prijetno delovno atmosfero, da si za morebitni jutrišnji neuspeh ne bi imeli kaj očitati.

Tokrat - stročji fižol

Dušeni stročji fižol

Na masti ali olju zarumenite malo sesekljane čebule in za novego konico česna in nato dodajte dobro opran in odcejen stročji fižol. Po okusu posolite, poporapjajte, pokapajte z limoninim sokom in dušite, da se zmečha. Tako nesite na mizo, ali še prej prialje z žlico sметane in potrošite z zdrobljenimi trdo kuhanimi jajci.

Musaka s stročjim fižolom

1 kg stročjega fižola dušite z dvema glavicama narezane čebule, ki ste ju predhodno narabno precvrli na masti. Medtem precvrite zmleto meso kot za sarmo, posolite, poporapjajte in vmešajte 1 ali 2 jajci.

V pomaščeno posodo naložite sloj fižola, sloj mesa in kato naizmenično, povrhu naj bo fižol. Končno prelijte z manjšo količino kislega mleka ali sметane, v kateri po želji razvrkljajte kakšno jajce in malo juhe. Musako pečite 1 do 1 in pol ure v močnejne segreti peči.

Djuveč s stročjim fižolom

Ce imate teleče meso, ga razrežite na manjše kocke in dušite skupaj z dvema do tremma glavicama čebule in z enim do dvema strokomoma česna. V potkriti posodi in stalno dolivajte jugo ali vodo. — Ko se meso omehča, dodajte stročji fižol, pokrijte in naprej dušite. Po okusu solite, poporapjajte, dodajte sladko papriko in sekelan peteršlj. V pekač naložite najprej stročji fižol, nato meso in prelijte s kostno juho. Ko se peče, pol ure pred serviranjem polijte s smetano, v kateri ste razvrkljali jajca in pustite, da se zapeče.

Stročji fižol pečen v pari

Na masti zarumenite žlico sesekljane čebule in dodajte pol

Naša hrana - na vrsti so maščobe

Prav tako kot smo rekli za iz semenih sončnic, oljnje repice, maka, orehovo itd.). Med druge masti (svinjska mast) rastlinske maščobe so povečini tekoče, živalske trde. Rastlinska mast so po posebnem postopku strjena rastlinska olja. Rastlinske maščobe, posebno olje so lahko prebavljive in se zato njihova uporaba zelo priporoča. Za razliko od rastlinskih pa so trde živalske maščobe težko prebavljive in jih zato tudi skoraj pri vseh bolezni notranjih organov prepovedujejo. Dolgo ostajajo v prebavnih organih in dajejo občutek sitosti, poleg tega pa dajejo telesu

veliko množino toplotne. Prav zaradi teh dveh lastnosti imajo zelo mastno hrano radi težkih, kot na primer drvarji, košči, kopaci itd.

Maščobe se prebavljajo in vskravajo v želodcu in tankem črevesu. Odtod preidejo v jetra, zatem pa se razlivajo po krvnem ožilju v ostale organe. Kolikor se ne potrošijo pri delu, se kopijo v telesu, predvsem pod kožo. Tu sodelujejo pri uravnavanju telesne temperature. So slabii prevodniki toplotne, zato preprečujejo preveliko izparjanje in s tem ohlaševanje telesa.

Snowi, ki jih štejemo med maščobe, največkrat niso populoma čiste. Svinjska mast jih ima res za 100 odstotkov, v maslini in margarini je maščob le 85 odstotkov. Tudi v živilih, v katerih maščobe ne opazimo, jih najdemo. Tako imajo orehi prehodno 60 odstotkov maščob, sir 30 do 40 odstotkov, jajca 12, mleko okoli 3,6. Nekatere ribe imajo mnogo maščob (sardine, jegulje) okrog 30 odstotkov. Sadje in zelenjava maščob nimata.

MODA

Male zanimivosti

△ Pri plemenu Masa v centralnem Borneu imajo običaj polianrière. Vsaka žena tega plemena ima dva ali več mož, od katerih se samo najstarejši smatra za očeta otrok.

△ Največje število diplomičnih pilotinj imajo v ZDA in to 18.067. Za njimi je SZ, Kanada in Velika Britanija.

△ Celo v mleku za otroke, Mehikanke dajejo pekočo past. Kot je znano, je mehikanska kuhinja ena najbolj pekočih kuhinj na svetu.

△ V nekaterih krajih na Polineziji še danes poznamo zakon na poziku. So slučaji, da gre nekdo skozi pet ali šest takih zakonov preden se legalno državno poroči.

△ Prebivalci otoka Fula — Shetlandske otočje, nikoli ne izgovarjajo besede žena, ker po nekem starem verovanju to povzroča nesrečo na celem otoku.

△ Če moški pomudi roko ženi v Tibetu in mu ona preko nene vrže svileno ruto, je to znak dobrotolice. Samo tedaj ste lahko prepričani, da ste dobodošel gost.

